

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE BARCELONA
FACULTAD DE CIENCIAS DE LA INFORMACIÓN

PROGRAMA D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA
UNIVERSAL

Curs 1978-1979

Josep M. Benaül Berenguer

Introducció.- Història i història per a periodistes.- Història contemporània i història recent.- Sobre metodologia.- Elements per a una clarificació conceptual.- Les formacions socials pre capitalistes.- L'excepció occidental.- El centre capitalista i les formacions socials perifèriques.- La formació d'un sistema mundial únic: capitalisme i imperialisme.

1. La consolidació de l'hegemonia europea.- Revolucions burgeses i desenvolupament capitalista.- La problemàtica de la revolució industrial.- El món i l'hegemonia britànica: les joves repúbliques sudamericanes i l'expansió per Àsia.- La consolidació del liberalisme a Europa: 1848 i després.- Formació i enfortiment de nous Estats-nació: Alemanya, Itàlia, Estats Units, Japó.
2. Refutació i desenvolupament del capitalisme.- La formació de la classe obrera.- Gènesi i expansió dels corrents socialistes.- El moviment obrer en el segle XIX.- El desenvolupament desigual a Europa.- La transició vers una nova fase imperialista.- El repartiment del món i el colonialisme.- Les premisses de la guerra.
3. Guerra i revolucions.- L'impacte de la Gran Guerra: Alemanya, Itàlia, Rússia... -La revolució russa.- La crisi de la II Internacional i la creació de la I.C. - La revolució mexicana.- L'imperialisme en el període d'entreguerres i el desvetllament dels nacionalismes.- La U.R.S.S. i el fenomen stalinista.- La crisi del 1929.- El moviment obrer en els anys trenta.

4. Feixisme i moviments feixistes.- La reacció en front als moviments revolucionaris.- Classes socials i feixisme.- Itàlia i el feixisme.- La crisi global alemanya i l'ascens del nacional socialisme.- Els moviments feixistes en els anys trenta.- Les teories sobre el feixisme i altres règims totalitaris.
5. Guerra i guerra freda.- La cursa cap a la II Guerra.- Els dissenys dels vencedors: Ialta i Postdam.- Les "revolucions" de l'Est d'Europa.- L'excepció iugoslava i el sacrifici grec.- L'Europa occidental en la postguerra.- La revolució xinesa.- El camí cap a la descolonització.- Els populismes llatinoamericans: el peronisme.- La guerra freda i l'hegemonia nordamericana.
6. La nova fase imperialista i el desvetllament de la perifèria.- Descolonització i imperialisme.- El jeroglífic africà.- El món àrab i el conflicte amb Israel.- Els moviments d'alliberament nacional de Bandung a la revolució cubana.- Àsia: de la independència i partició de l'Indostan als dos Vietnam.- Amèrica Llatina: reformismes i intervencionisme nordamericà.- L'evolució de les societats de l'Est i les primeres crisis: Berlin, Polònia i Hongria.- El moviment comunista de la Kominform al XXé Congrés.- Europa occidental: el M.C.E. i les sotragades de la descolonització.- Els U.S.A. del "new deal" a Eisenhower.
7. La problemàtica contemporània dels països desenvolupats.- La qüestió de la distensió.- Anglaterra i la crisi del Ulster.- La V República i el maig francès.- Itàlia i les arrels de l'eurocomunisme.- La nova Alemanya.- Els USA: de Kennedy al Watergate.- Els països de l'Est: el 68 txecoslovac i la dissidència.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE BARCELONA
FACULTAD DE CIENCIAS DE LA INFORMACIÓN

8. La història recent dels països dependents..- Les revolucions de la perifèria: de Cuba a Etiòpia.- La crisi del moviment comunista i la revolució cultural xinesa.- La problemàtica africana: velles i noves tensions.- El món àrab entre els palestins i els petrodòlars.- Àsia: el subimperialisme japonès.- Llatinoamèrica: les dictadures del "cono sur".- Està l'imperialisme en crisi?

L'avaluació

El programa de l'assignatura es desenvoluparà en parts trimestrals. A la fi de cada trimestre hi haurà un examen, el qual alliberarà de matèria aquells que l'hagin aprovat. Aquests examens seran elaborats sobre la base de que els estudiants han realitzat les lectures (llibres i textos) corresponents al trimestre. A causa del caràcter bàsicament interpretatiu d'aquests examens hom podrà utilitzar tota mena d'apuntes en llur execució.

Després del darrer examen trimestral hi haurà un examen final per a tots aquells que tinguin alguna part, o tota la matèria, pendent.

A més a més caldrà fer un treball de curs consistent en el tractament periodístic d'un fenomen històric contemporani, com si hom hagués de difondre'l a través d'un determinat medi informatiu.

El professor es reserva el dret d'acceptar el treball de curs i l'examen final d'aquells estudiants, els quals no ha vist literalment mai.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE BARCELONA
FACULTAD DE CIENCIAS DE LA INFORMACIÓN

BIBLIOGRAFIA D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA
UNIVERSAL

Curs 1978-1979

Josep M. Benaul Berenguer

A) CONCEPTES I METODE

- ACOSTA, José El imperialismo capitalista. Concepto, períodos y mecanismos de funcionamiento
Barcelona, Blume, 1977.
- AMIN, Samir Sobre el desarrollo desigual de las formaciones sociales (Assaig introductorí de Miquel Barceló)
Barcelona, Anagrama, 1976 (2ª ed.).
- ARRIGHI, Giovanni El desarrollo desigual. Ensayo sobre las formaciones sociales del capitalismo periférico
Barcelona, Fontanella, 1973.
- BARRACLOUGH, G. La geometria dell'Imperialismo
Milano, Feltrinelli, 1978.
- CHEPNEAUX, Jean Introducció a la història contemporània
Barcelona, Edicions 62, 1966.
- DHOQUOIS, Guy Du passé faisons table rase ?
Paris, Maspero, 1976.
- DOBB, Maurice En favor de la historia
Barcelona, Anagrama, 1977.
- FONTANA, Josep Estudios sobre el desarrollo del capitalismo
Buenos Aires, Siglo XXI, 1971.
- LICHTEIM, George La historia
Barcelona, Salvat, 1973 (Colección GT).
- VILAR, Pierre El imperialismo
Madrid, Alianza Editorial, 1972.
- VILAR, Pierre Historia marxista, historia en construcció
Barcelona, Anagrama, 1974.

B) MANUALS, INTRODUCCIONS...

- ARMENGAUD, André La explosió demogràfica
Madrid, Cid, 1969.
- BAIROCH, Paul El tercer mundo en la encrucijada
Madrid, Alianza Editorial, 1973.
- BELMONTE, José Historia contemporánea de Iberoamérica
3 vols., Madrid, Guadarrama, 1971.
- BIANCO, Lucien dir. Asia contemporánea
Vol. 23 Historia Universal Siglo XXI
Madrid, Siglo XXI, 1976.
- BOUVIER, Jean Initiation au vocabulaire et aux mécanismes économiques contemporains (XIXe-XXe s.)
Paris, SEDES, 1969.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE BARCELONA
FACULTAD DE CIENCIAS DE LA INFORMACIÓN

- BRIGGS, Asa dir. El siglo XIX. Las contradicciones del progreso
Barcelona, Labor, 1973.
- BRUUN, Geoffrey La Europa del siglo XIX. 1815-1914.
México, F.C.E., 1964.
- BULLOCK, Alan dir. El siglo XX. La historia de nuestro tiempo
Barcelona, Labor, 1974.
- CAUTE, David Las izquierdas europeas desde 1789
Madrid, Guadarrama, 1965.
- CHESNEAUX, Jean Asia oriental en los siglos XIX y XX
Barcelona, Labor, 1969.
- COLER, Christfried Diccionario por fechas de la historia univer-
sal (fins 1964)
Barcelona, Juventud, 1975.
- COQUERY-VIDROVITCH, C. i MONIET, H. Africa negra de 1800 a nuestros días
Barcelona, Labor, 1975.
- CROUZET, Michel La época contemporánea. La aurora de una
nueva civilización
Vol. 7 de la Historia Gral. de las Civiliza-
ciones, Barcelona, Destino, 1969 (4ª edició).
Historia del movimiento obrero.
3 vols. Madrid, ZERO-ZYX, 1969.
- DOLLEANS, Edouard Storia del socialismo
Roma, Riuniti, 1973. 3 vols (Destino ha traduit
el primer).
- DROZ, J. GENET, L. i VIDALENC, J. La Europa contemporánea. Restauraciones y
revoluciones
Buenos Aires, Eudeba, 1966.
- DUROSELLE, J.B. Europa de 1815 a nuestros días. Vida política
y relaciones internacionales
Barcelona, Labor, 1974.
- FERRO, Marc dir. La historia de 1871 a 1971
2 vols. Diccionarios del Saber Moderno,
Bilbao, Mensajero, 1976.
- FIELDHOUSE, David Economía e imperio. La expansión de Europa
1830-1914
Madrid, Siglo XXI, 1977.
- GANN, L.H. i Colonialism in Africa 1870-1960
DUIGNAN, Peter dirs. Cambridge, Cambridge University Press, 1969.
5 vols.
- GUILLAUME, P. Le monde colonial XIXe-XXe siècle
Paris, Armand Colin, 1970.
- GUNDER FRANK, Andre Capitalismo y subdesarrollo en América Latina
Buenos Aires, Siglo XXI, 1970.

- TELE

66-25

192 02 0

LONA

ATERRA

POSTA

DI

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE BARCELONA
FACULTAD DE CIENCIAS DE LA INFORMACIÓN

- HALPERIN DONGHI, Tulio Historia contemporánea de América Latina
Madrid, Alianza Ed., 1969.
- HERNANDEZ SANCHEZ B., M. Las tensiones históricas latinoamericanas en el siglo XX
Madrid, Guadarrama, 1961.
- HINSLEY, F. H. dir. El progreso material y los problemas mundiales
Vol. XI de la Historia de Mundo Moderno de la Cambridge U.P.
Barcelona, Ramón Sopena, 1973.
- HOBBSBAWM, E.J. La era del capitalismo
2 vols. Madrid, Guadarrama, 1977.
- MIEGE, Jean Louis Expansión europea y descolonización de 1870 a nuestros días
Barcelona, Labor, 1975.
- NERÉ, Jacques dir. Historia contemporánea
Barcelona, Labor, 1977.
- OLIVIER, Roland i Breve historia de Africa
Madrid, Alianza Editorial, 1972.
- FAGE, J.D. Historia contemporánea general
Barcelona, Labor, 1970.
- PABÓN, J. COMELLAS, J.L. i SOSA, Luis de La época de la burguesía
Vol. 27 de la Historia Universal Siglo XXI
Madrid, Siglo XXI, 1976.
- PALMADE, Guy dir. La population mondiale
Paris, Ed. du Seuil, 1976.
- POURSIN, Jean-Marie Historia de la población mundial
Barcelona, Ariel, 1966.
- REINHARD, Marcel i América Latina hoy
2 vols. Madrid, Guadarrama, 1971 (2ª ed.).
- ARMENGAUD, André El siglo XIX. El apogeo de la expansión europea (1815-1914)
Vol. 6 de la Historia Gral. de las Civilizaciones, Barcelona, Destino, 1969 (4ª ed.).
- RUIZ GARCIA, Enrique El subdesarrollo latinoamericano y la teoría del desarrollo
Madrid, Siglo XXI, 1973 (4ª edición).
- SCHNERB, Robert L'Afrique noire
3 vols. Paris, Editions Sociales, 1958-1972.
- SUNKEL, Osvaldo i Historia y población
Madrid, Guadarrama, 1969.
- PAZ, Pedro
- SURET-CANALE, J.
- WRIGLEY, E.A.